

ශාක ලෝකය

වඩාත් ඇමරිකාව හා බටහිර ඉන්දියානු කොදෙව් තීන්ත වශයෙන් සලකන ශාක වර්ගයකි මෙලිප්ටියාක් (MGLIACEAC) ශාක පවුලට අයත් වන ස්විටේනියා මැහොගනි (SWIETENIA MAHOGANI) නමැති උද්භිද කාමයෙන් එම ශාක හඳුන්වනු ලැබේ. මෙලිප්ටියාක් ශාක පවුලට අයත් සිඩ්රෙලා (CWDRELA) හා මෙලියා (MELIA) හා නවත් ගස් වර්ග ද මැහොගනි ලෙස ව්‍යවහාර කෙරේ. බටහිර අප්‍රිකාවේ කනායා යෙතිශා ලෙන්යන් (KHAYA SENEGA LENIS) නම් ගස් වර්ගය අප්‍රිකානු මැහොගනි යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබේ. කිලෝරියා ඩ්‍රෙගීයානා (KIGELARIA DREGAANA) නම් දකුණු අප්‍රිකානු ගස් වර්ගය නටාල් මැහොගනි (NATAL MAHOGANI) නමින් හඳුන්වයි. මෙම ගස් වර්ගය බික්ස්එජියා (BIXACEAS) නම් ශාක පවුලට අයත් වේ. උතුරු ඇමරිකාවේ වැඩෙන කුඩා ගස් වර්ගයක් වූ රොසාසියා (ROSACEAE) නම් ශාක පවුලට අයත් සර්කොකාර්පස් (CERCOCARPUS) නම් ගස්වර්ගය පැහැයෙන් රතුපැහැ ගන්නා අතර හොඳ විසිරීමකින් යුතු තද දැව වර්ගයකි. එය මවුන්ටන් මැහොගනි යනුවෙන් හැඳින්වෙයි.

මෙම ගස් වර්ගය අඩි 40 ක් පමණ උසින් වැඩේ. වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබෙන්නේ කොලරාඩෝ හා වෙයිමටින් සිට කැලිෆෝනියාව හා වොෂින්ටන් දක්වා මවුන්ටන් මැහොගනි නමින් හඳුන්වන මැහොගනි වර්ග ගණනාවක් ඇත. පොවුසිඩෙන් මැටස් (PAUCUDGN TATUS) වර්ගය බටහිර ටෙක්සාස් සිට අරිසෝනා තෙක් බහුලව

දක්නට ලැබේ. බෙටියුලොයිඩස් (BERULOIDES) ඇලිනිෆෝලියාක් (ALMIEOLIUS) හා ට්‍රාස්ක් මවුන්ටන් මැහොගනි නමින් හැඳින්වෙන ට්‍රාස්කියායි (TRASKIAS) වර්ග ද ඇත. මෙම වර්ග බහුලව ඇත්තේ දකුණු කැලිෆෝනියාවේ ය. අවසානයට සඳහන් කරනු ලැබූ ට්‍රාස්කියායි නොහොත් ට්‍රාස්ක් මවුන්ටන් මැහොගනි වර්ගය ඇමරිකාවේ දක්නට ලැබෙන දුර්ලභ ගස් වර්ගයට අයත් මැහොගනි විශේෂයකි. එය දක්නට ලැබෙන්නේ සාන්ත කුමලිතා දූපතේ පමණකි.

මෙම දුර්ලභ මැහොගනි ගස්

කියුබික් අඩිය රාත්තල් 325 බරින් යුතු මැහොගනි මූලිත් ම ඉරා ගත්විට කහ හා රතු පැහැයෙන් දීඝවේ.

පසුව ඉරා ලැලි රතු දුඹුරා පැහැය ගැන්වේ.

කෙලින් වැඩුන අතරඝ පෙනීමක් ලබා දෙන

ටෙවරම්කින් යුක්ත ය. ඉරීම හා යතු ගැමේදී

ඉතාම පහසු ය. පදම් කිරීමේදී

ගුණාත්මක ලක්ෂණ පහත නොවැටේ.

ගතියෙන් යුක්ත වන බවත් සාමාන්‍ය ඇනයක් ගැසීමට අසීරු බවත් කියවේ. කැලිෆෝනියා මැහොගනි නමින් නම් කළ ගස් විශේෂයක් ද ඇත. මෙම ගස්වල වෙනස්කම් එකවරම හඳුනාගන්නේ

වෛද්‍යවරයෙකු වූ ශිබන් මහතා ඔහුගේ සොහොයුරා විසින් එංගලන්තයට එවන ලද මැහොගනි දැවයෙන් වොලස්ටන් නැමැති වඩු කාර්මිකයා ලවා ශාඛ භාණ්ඩ තීපදවා ඇති බව වාර්තා වන අතර එංගලන්තයේ ප්‍රථම වරට මැහොගනි දැව වඩුකර්මාන්තයේ භාවිතාවීම සිදුවී ඇති බව වැඩිදුරටත් දැක්වෙයි. 1753 දී ජැමෙයිකාවෙන් මැහොගනි දැව කියුබික් අඩි 521300 යුරෝපයට ගෙනගොස් ඇත. මැහොගනි දැව පුළුල් ලෙස වඩුකර්මාන්තයට උපයෝගී කොට ගැනීම 1825 ට පසුව සිදුවූ බවයි කියවෙන්නේ.

1795 දී ඉන්දියාවේ මැහොගනි වගාවන් ආරම්භ කර ඇත. එය බොහොලයේ වගා කොට ඇති අතර පසුව උතුරු දිසාවෙන් සනාතර්පුර් දක්වා ව්‍යාප්ත කොට ඇත. මැහොගනි වගාව ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දෙනු ලැබුවේ බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් බව කියවේ. පළල් කොළවලින් යුතු මැහොගනි හෙත්ඩියුරාස් නමින් ද හඳුන්වනු ලැබේ. මෙම මැහොගනි වැඩි වශයෙන් ම වගා කරන්නේ තෙත් කලාපයේ හා අර්ධ තෙත් කලාපයේ ය. මුහුදු මට්ටමේ සිට අඩි 2000 ක් උස්වූ ප්‍රදේශ දක්වා සාර්ථක ලෙස වගා කෙරේ. කියුබානු මැහොගනි නමින් හඳුන්වනු ලබන යටිටිනියා මැහොගනි වර්ගය සිහින් කොළවලින් යුක්ත වේ. මෙම වර්ගය වඩා සාර්ථක ලෙස වැඩෙන්නේ වියලි කලාපයේ ය. යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ මහාමාර්ග අවට සිටුවා ඇත. වසර 30-40 අතර කාලයක් තුළ උපරිම ලෙස වගා කෙරේ. වසර 40 කදී වට ප්‍රමාණය අඩි 6 දක්වා වැඩෙයි. බදුල්ලේ දී වරක් වට ප්‍රමාණය අඩි 20 කට වැඩිවූ මැහොගනි ගසක් කපා ගෙනවිත් මොරටුවේ ලී මෝලක තිබී මානට දක්නට

ගෙදර දොර ඔපකරන

මැහොගනි

විශේෂය මූලිත් ම හඳුනාගෙන ලොවට හෙලිකළ බලන්ඩ් ට්‍රාස්කි මැනිතිය ගේ නමින් එම මැහොගනි වර්ගය නම් කොට ඇතිබව විශේෂ කරුණක් ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය. කුඩා කොළවලින් යුත් මවුන්ටන් මැහොගනි වර්ගයකි. පාර්විෆෝලස් (PARVIFOLORUS) මැහොගනි විශේෂයකි. මෙය සියරාන්වාඩා කැලිෆෝනියා දක්වා ප්‍රචලිතව පවතින මෙම වර්ගයේ මැහොගනි ලැලි හොඳින් වියළූනවිට ඉතාම තද

එම ගස්වල පත්‍රයන්ගේ ඇති වෙනස්කම් අනුව බව සිහිකට යුතු ය.

ඇමරිකාව ගවේෂණය කරන තුරු යුරෝපීයන් මැහොගනි දැව පිළිබඳව දැන සිටින්නට නැත. මූලිත් ම මැහොගනි දැව පිළිබඳව යුරෝපීයන්ගේ අවධානය යොමුවී ඇත්තේ ඇමරිකාව ගවේෂණය කර වසර සියයක් පමණ ගතවූ පසුවයි. ඉංග්‍රීසි ජාතික ශ්‍රීමත් චෝල්ටර් රැලේ මැනිතුමාගේ නැවේ වැඩකළ වඩු කාර්මිකයකු 1595 දී මෙම දැව වර්ගය පිළිබඳ නම සැලකිල්ල යොමු කොට ඇත. මෙම දැවයේ විසිතුරු බව ශක්තිය හා කල් පැවැත්ම ඔප දැමීමේදී ඇතිවන කාන්තිය තියා වටිනා දැව වර්ගයක් බව හඳුනා ගන්නා ලදී. යුරෝපයේ විසූ හිරුදෙව් රජු ලෙස ප්‍රකටව සිටි 14 වැනි උව් රජු (1648 - 1715) තම මාලිගය වූ "වර්සෙයි මාලිගය ගොඩනැවීමේදී මැහොගනි දැව භාවිත කොට ඇත. 18 වැනි සියවසේ ආරම්භයේදී

ඉංග්‍රීසි ජාතික ශ්‍රීමත් චෝල්ටර් රැලේ මැනිතුමාගේ නැවේ වැඩකළ වඩු කාර්මිකයකු 1595 දී මෙම දැව වර්ගය පිළිබඳ නම සැලකිල්ල යොමු කොට ඇත. මෙම දැවයේ විසිතුරු බව ශක්තිය හා කල් පැවැත්ම ඔප දැමීමේදී ඇතිවන කාන්තිය තියා වටිනා දැව වර්ගයක් බව හඳුනා ගන්නා ලදී.